

Kartanonmäellä syntyneen kurkistus rautaesiripun taakse.

Tapasinko Putinin Dresdenissä?

Nopeasti nukutun yön jälkeen Ruotsin Trelleborgista illalla myöhään lähtenyt laiva rantautui sateiseen Itä-Saksan Sassniziin aamuyöllä kolmen jälkeen kesäkuun alkupäivinä 1987. Kahden auton ja viiden hengen seurueemme odotteli maahantuloselvitystä laivan vieressä. Rynnäkkökiväärin piipulla koputettiin automme ikkunaan. Onko matkatavaroissanne aseita tai muuta selvitettävää? Kieltävän vastauksen saatuaan viranomaisen keräsi passimme ja tarkasti, että ruutupaperiarkille laivassa käsin kirjoitettu, päivätty ja leimattu muutaman D-markan hintainen transit-viisumi oli mukana. Yllättävän nopeasti passit palautuivat saapumismerkinnöin ja kellonajoin varustettuna matkustajille. Kaatosateesta saattoi tässä tapauksessa olle meille hyötyä, työtila oli taivasalla.

Sade lakkasi kun saavuimme n. 150 km:n päähän Rostockin eteläpuolella alkavalle moottoritiele. Matkamme alkoi sujua vauhdikkaammin ja turvallisuuden tuntu oli voimakas. Adolf Hitlerin aikanaan rakennuttaman tien laitamilla seisoivat muutaman kymmenen kilometrin välein vartiotorneja. Selvästi näkyi, kun toinen virkailijoista kiikaroi ohikulkevia ja toinen soitti ainakin länsimaisen rekisterikilven nähtyään tiedon eteenpäin. Ennen Berliiniin saapumista taukopaikalla kahvion pihassa Wartburg-poliisiauton tiukan näköiset sedät kirjasivat näkemänsä vihkoonsa. Berliinin kohdalla tehtiin tienparannustöitä. Reikäistä asfalttia paikattiin. Kuorma-auton lavalta kaksi miestä heitteli lapiolla höyryävää massaa moottoritien reikäkohtiin. Toiset kaksi taputtelivat ja tasoittelivat betonilapiolla pintaa. Liikenteenohjaus ja suojarustus oli unohtunut. Loppujuuryräys tapahtui autojen pyörien alla.

Noin 200 km matkalla Berliinistä Dresdeniin maisemat alkoivat muuttua kumpuilevammiksi. Kaupungin keskustassa pysäköimme automme avaralle lähes tyhjälle parkkipaikalle. Kartan opastamana kävelimme katsomaan toisen maailmansodan aikaan liittoutuneiden maiden pommittamaa Frauenkirche-rauniokirkkoa, jota osittain oli korjattu. Kaupunki vaurioitui pahasti helmikuun puolivälin 1945 pommituksissa. Arvion mukaan 20.000 - 45.000 henkeä menehtyi. Hiljaisina palasimme kulkuneuvoillemme tarkoituksena jatkaa matkaa kohti Tšekkoslovakian rajaa ja Teplicen kaupunkia. Vaimoni veljen perheen auton vasemman puolen takaoveen oli ilmestynyt syvä pitkä viilto. Kartasta poliisiasemaa etsiessämme alueen toisesta laidasta nousi Trabantistaan iäkäs pariskunta. Näkemänsä mukaan Volvon vieressä olleen Wartburgin etupuskuri oli kolhaissut ovea. Auton rekisteritunnuksen kirjainosa oli kirjoitettu lapulle, mutta numero-osa puuttui. Eivät kuulemma ehtineet kirjata kun poistuminen oli nopea. Kirjoitin todistajien Trabin tunnuksen muistiin. Pienen kävelymatkan päässä olikin poliisiasema johon siirryimme lankomiehen kanssa passit ja rekisteriote mukamme.

Suuren betonikolossin toisessa kerroksessa ilmoitin koulusaksallani naisvirkailijalle saapumisemme syyn. Meidät ohjattiin saliin, jonka keskellä oli iso pöytä ja lattiasa noin metrin päässä pöytää kiersi punainen viiva. Varttitunnin odoteltuamme huoneeseen saapui kaksi virka-asuista n. 35 vuoden ikäistä miestä. Toinen kuulustelijoista puhui venäjän aksentilla saksaa. Tapahtuma kirjattiin pääpiirteissään vihkoon. Kuulustelutilaan astui hetken päästä punaisessa virkapuvussaan arviolta alle 30 vuotias nainen olkalaattoineen ja arvomerkkeineen. Äsken niin asialliset virkailijat siirtyivät seinän viereen vakavina. Esimiesnainen pyysi passimme pöydälle. Kerroin olevani tapahtuman selvityksessä vain tulkkina ja vahinkoa on aiheutunut toisen henkilön omaisuudelle. Molempien passit käytiin kuitenkin kopioimassa takahuoneessa. Passit asetettiin keskelle pöytää. Tiukkaääninen politrukitar kysyi onko meillä todisteita, että vahinko on tapahtunut Dresdenissä. Innoissani astuin viivan yli pöydän viereen ja esitin epäillyn kulkuneuvon rekisterikilven tiedot. Samassa karttakeppi läjähti paperiin. Olin ylittänyt soveliaisuuden rajan. Peruutin kaksi askelta. Ymmärsin, että naiselle ei ollut juurikaan kerrottu mitä on tapahtunut. Asia kääntyi niin, että meitä alettiin epäillä kolaroinnista paikallisen kanssa. Adrenaliini alkoi virrata suonissani ja oikeat sanat tuntuivat tässä tilassa löytyvän helposti. Tilanne rauhoittui ja selvisi, että vieras Wartburg oli rekisteröity Wismarin kaupunkiin Itämeren rannalla. Omistaja tietenkin jäi tuntemattomaksi puuttuvan kilven numero-osan takia. Vihreänharmaa vanhemman korimallin Wartburg, niitä on paljon, emme voi tehdä asialle mitään, kerrottiin. Vapautuneen oloisten "stasistien" kanssa käytiin vielä kuvaamassa parkkipaikalla Volvon vauriot sekä sijainti. Jostain syystä myös minun Mazdani kuvattiin, lähekkäin kun olivat. Itse en rohjennut kuvata tilannetta. Ainakin omassa kamerassani olisi ollut filmi. Mazdani kilven kirjaintunnus oli HVA, joka tarkoitti Stasin ulkomaantiedusteluosastoa. Raportti käytiin kuittaamassa toimistossa. Vielä kysyttiin onko vakuutus voimassa. Kerroin, että Suomessa on liikennevakuutus pakollinen, autovakuutuksen voimassaolosta olin vaiti. Lupasivat ilmoittaa postitse kun asia on tutkittu ja selvitetty. Kaksi tuntia kestäneen piinan jälkeen saimme passimme ja rekisteriotteen takaisin. Lienee itsestäänselvää, että raporttia ei tähän päivään mennessä ole kuulunut.

Ilmapäivä oli jo pitkällä ja väsymys alkoi painaa kun jätimme kaksitahtisten savusta ja hiilipölystä harmaan Dresdenin hieman apein mielin taaksemme. Tsekkoslovakian rajalle oli vielä viitisenkymmentä kilometriä. Onneksi maaston monimuotoisuus toi vaihtelua lopputaipaleeseen ja mielialoihin. Rajamuodollisuudet läpäistiin tälläkin kerralla nopeasti, transit-viisumeita ei edes tarkastettu, paperi oli siis rahastusta. Tsekkien raja-aseman viereisessä ravintolassa nautimme ansaitun aterian, kankaisen servietin väliin jätetyt D-markat tarjoilija vaihtoi mainioon kurssiin Tsekin korunoiksi.

Muutaman kilometrin etäisyydellä rajasta majoituimme Teplicen kaupungin suurimpaan hotelliin. Pitkän ja rankan lähes 700 kilometrin ajomatkan ja henkisten koettelemusten jälkeen suihku ja uni maistuivat makealta.

Seuraavana päivänä matka jatkui Plzenin kaupungin kautta Länsi-Saksan kaakkoisrajaa
hipoen kohti Itävallan Alpeja.

Tapasimmeko siis Putinin? 34 vuotta tapahtuman jälkeen muistiini on piirtynyt
venäläisittäin ääntänyt miespoliisi. Jos mielikuvitusta oikein venyttää, olemus sopisi
Dresdenissä tuohon aikaan työskennelleeseen suuren itäisen naapurimaamme nykyiseen
hallitsijaan. Itä-Saksassa toimi tuolloin tosin myös Volkspolizei.

JR